jandist, ja lõpetades olevikuga. Seejuures on toimetus olnud teadlik, et kõrvale jättes formaalsed lähtekohad võib, kui mitte arvestada Eesti vanemat iseseisvuse-aega, kõnelda sõna tõsises mõttes Eesti rahva ajaloo-tegelasist alles palju hilisemail aegadel, kui seda on XIII sajand. Kuid samuti on püsitud arvamusel, et vanemategi aegade tegelasi praeguse Eesti maa-alal kui ka üldse Vana-Liivimaal Eesti ajaloo seisukohast tuleb arvestada: kuigi mitte eesti kännust võrsunud ja oma tegevuses eesti rahvast niisugusena ja tema huve kas üldse mitte või õige vähesel mõõdul maksvaks tunnustades kuuluvad nad siiski Eesti Biograafilisse Leksikoni, esiteks seepärast, et nad toimisid maa-alal, mille rahvastik koostus eestlasist, ja teiseks sel kaalutlusel, et nende tegevusel kaudselt või otseselt pole puudunud oma mõju ning tähendus meie rahva käekäigus. Esijoones tulevad siin arvesse vanemate aegade politilises ning tulunduslikus elus osa mänginud isikud, kuna nende aegade valitseva kihi vaimlise kultuuri saavutised vahest ainult mõnel üksikul alal on meie rahvale osaks saanud ja tema arengut mõjustanud. Muidugi oli vanema perioodi suhtes toimetusele üheks raskemaks probleemiks isikute valik, kellede elulood leksikoni peaksid kuuluma; oli ju valiku printsiip täitsa uus, sest tuli iga isiku puhul kaaluda, kas ja kuivõrt on temal olnud mõju meie rahva ajaloos. Et Eesti ajaloo teaduslik läbitöötamine täies ulatuses on alles algamas, polnud selle põhimõtte paindumatu teostamine kerge ja on seetõttu möödapäästamatud üksikud eksimusedki, milledele tähelepanu juhtimise eest toimetus on olnud ja on väga tänulik. Nii mõnegi isiku suhtes pidi toimetus, et toimida vajalise ettevaatusega, vastavate täpsate andmete ja eriuurimuste puudusel jätma esialgu lahtiseks tema leksikoni kuuluvuse küsimuse. Ligikaudu XIX sajandist alates, mil kujuneb iseteadlik eesti natsioon ja eesti rahvuslik kultuur, muutub pilt; ikka rohkem kerkib esile eesti soost tegelasi, kellede arv lähemas minevikus saab domineerivaks; rohkenevad ka alad, milledel need isikud on avaldanud jäädavat mõju. Selle momendi rõhutamine leksikonis on olnud toimetuse suurimaid püüdeid.

Teiseks nimede valiku põhimõtteks on toimetusel olnud antud isiku tegevuse üldine ulatus, s. o. iga isiku leksikoni kuuluvuse on määranud selle isiku tähendus terve Eesti arenemiskäigus. Kohaliku tähtsusega isikud on pidanud leksikonis jääma käsitlemata nii teose eesmärgi kui piiratud ulatuse pärast. Erandid on võimalikeks osutunud neil juhtudel, kui isiku ehkki lokaliseeritud tegevus on mingil viisil kujunenud mõjustavaks teguriks üldisemate nähete tekkimisel. Seejuures ei saa muidugi eitada, et kohalikkudegi tegelaste elulood vääriksid fikseerimist; käesoleva teose raames polnud see siiski õigustatud.

Pikemaid läbirääkimisi ja alul lahkarvamisigi on leksikoni toimetamistööde alustamisel tekitanud veel elavate isikute elulugude leksikoni mahutamise küsimus, mida välismaade leksikonide toimetamisel on lahendatud mitmeti. Selle küsimuse jaatava otsustamise vastu kõnelevad mitmed kaaluvad asjaolud: esiteks on elavate tegelaste vahel, kes peaks leksikoni kuuluma ja kes mitte, raske tõmmata kindlat piirjoont; teiseks pole võimalik elava isiku elutööst anda lõplikku ülevaadet; kolmandaks on keset voolavat elu seisva isiku objektiivne hinnang